

Yle 14/4-22 <https://svenska.yle.fi/a/7-10015419>

Finlands utredning försvagar Natomotstånd i Sverige enligt expert: "Vissa formuleringar förvånas man över som svensk"

Publicerad 14.04.2022 04:57. Uppdaterad 14.04.2022 07:07.

Den finländska säkerhetspolitiska redogörelsen blev en stor nyhet i Sverige. Vi har pratat med svenska experter om hur den påverkar Natodebatten i vårt grannland.

De flesta nyhetssajter och nyhetssändningar i Sverige toppades under onsdagen av statsminister Sanna Marins (SDP) besök i Stockholm och Finlands försvarspolitiska redogörelse. Den drygt 50 sidor långa rapporten luslästes av svenska experter och intresserade för att se vad den kan betyda för Sverige.

– Det är vissa formuleringar som man som svensk är lite förvånad över att läsa. När man i utredningen diskuterar Nato och dess förmåga att avskräcka stater från att angripa medlemsländer så lyfter man bland annat fram betydelsen av kärnvapenavskräckning som ett led i detta, säger Jacob Westberg, docent i krigsvetenskap vid Försvarshögskolan i Stockholm.

Sanna Marin lyfte också under sitt besök i Stockholm upp [kärnvapenparaplyet](#) som en av Natos säkerhetsgarantier.

Jacob Westberg menar att man i Sverige inte skulle uttrycka sig så. I Sverige finns det en lång historia av kärnvapenmotstånd, inte minst inom regeringspartiet Socialdemokraterna.

– I Sverige har vi ett annat förhållningssätt till kärnvapen. Kärnvapen ses i den breda debatten som något som snarast möjligt ska avvecklas, säger Westberg.

Större motstånd mot Nato i Sverige

Färska opinionsmätningar visar att knappt hälften av svenskarna är för ett medlemskap, medan kring 30 procent säger nej till försvarsalliansen. Enligt Jacob

Westberg har den finländska säkerhetspolitiska redogörelsen försvagat argumenten mot ett medlemskap.

– Vi har hänvisat till en risk för ökade spänningar om Sverige och Finland börjar dra i den här frågan, säger Westberg.

Den finländska redogörelsen menar att ett Natomedlemskap tvärtom skulle höja tröskeln för att använda militär makt i Östersjön.

Svenska Dagbladet [rapporterade](#) under onsdagen att Sveriges statsminister Magdalena Andersson, enligt deras källor, har bestämt sig för att landet borde söka om ett medlemskap i Nato i juni. Men Natomotståndet är fortfarande större i Sverige än i Finland.

– Sverige har inte de krigserfarenheter som Finland, Norge och Danmark har, det har vi inte haft sedan 1814. Det gör att man i Sverige har haft den mentala bilden av att krig alltid sker någon annanstans och vi tryggar vår säkerhet bäst genom att hålla oss utanför, säger Westberg.

Om Finland bestämmer sig för att gå med i Nato och Sverige håller sig utanför, vad händer då?

– Då kommer vi att vara i en utsatt position som det enda kvarvarande alliansfria landet i regionen. Vi utsätter oss för en stor risk för påtryckningar från rysk sida om att stänga av vårt territorium och från Natos sida att vara behjälpliga att öppna vårt territorium av den händelse att Nato behöver skicka hjälp till Finland om ni är Natomedlem. Så risken att Sverige ändå blir indragna i en konflikt är ganska stor, säger Westberg.

Expert: "Finland har haft en mer extrovert linje"

I både Sverige och Finland inleddes diskussioner om ett eventuellt Natomedlemskap på allvar efter att Ryssland invaderade Ukraina i slutet av februari.

I Finland har både statsminister Sanna Marin, utrikesminister Pekka Haavisto (Gröna) och president Sauli Niinistö sonderat terrängen bland Natoländer om hur de skulle se på ett eventuellt finländskt medlemskap. I Sverige har ledningen officiellt inte varit lika aktiv när det kommit till att kontakta andra länder.

– Finland har haft en mer extrovert och en mer ödmjuk linje där man väldigt aktivt har kontaktat och diskuterat med andra Natoländer för att bädda för ett medlemskap medan den svenska regeringen har varit med fokuserad på interna

processer, säger Björn Fägersten, chef för Europaprogrammet på det Utrikespolitiska institutet i Sverige.

Han menar att det här speglar de inrikespolitiska förhållandena i länderna.

– För Finland har det varit viktigt att visa upp att man har kontaktat andra allierade på det här sättet. I Sverige och bland Socialdemokraterna är det viktigt att få en intern process på plats, säger Fägersten och fortsätter:

– Jag tror också att de flesta tänker att Nato gärna vill ha med oss, vårt territorium är så viktigt för försvaret av Nato. Så jag tror inte att man oroar sig för att andra länder inte vill ha med Sverige.

Finländsk utredning kan påskynda svensk process

Björn Fägersten menar att den finländska säkerhetspolitiska redogörelsen är ett tydligt exempel för Sverige att Finland nu snabbt rör sig mot ett Natomedlemskap. Han säger också att rapporten kan hjälpa den svenska debatten framåt och påskynda den svenska processen.

– Något jag noterade i rapporten är hur öppet man diskuterar de olika tänkbara reaktionerna som en finsk och möjligtvis svensk Natoansökan skulle kunna få från Ryssland och hur man måste planera för att hantera det. Jag tror att är väldigt viktigt att man gör det. Där är inte Sverige än och det ser jag som väldigt fördelaktigt att ni så tydligt lägger fram det här, säger Fägersten.

Finns det något som fortfarande tydligt talar emot ett medlemskap i Sverige?

– Det finns fortfarande en inte obetydlig del av opinionen som är emot ett medlemskap och det finns såklart en oro för hur Ryssland skulle agera. Det är väl det som talar mot. Men just nu talar det mesta för att vi kommer följa Finland in i Nato skulle jag säga.

Är du förvånad över hur snabbt den här processen gått?

– Visst går det väldigt snabbt. Det går snabbt för både Finland och för Sverige. Vi får acceptera och se att vi lever i en extremt turbulent säkerhetspolitisk era där väldigt mycket av det vi hållit för sant under en väldigt lång tid har ställts på ända, så det gäller nog flera aktörer än oss. Det är en säkerhetspolitisk förändring i superfart just nu.

Finns det något negativt med att allt går så snabbt?

– Det är klart att det ibland finns ett egenvärde i att det tar tid. Samtidigt måste vi inse att när omvärlden rör sig så här snabbt så är det också ett val att stå still och inte följa med. Man kan inte bromsa omvärlden bara för att vi vill att processen ska få ta tid. I dom här lägena måste diskussionerna få gå ganska snabbt helt enkelt för att omvärlden förändras så snabbt.

Tidningskällor: Sveriges statsminister vill lämna in Natoansökan i juni – Sanna Marin träffade henne i Stockholm och kommenterade den säkerhetspolitiska redogörelsen

Sanna Marin: Kärnvapenparaply ger säkerhet.